

Verslag 1e gespreksronde omgevingsvisie *Deelgebied De Haart*

Datum : woensdag 25 september
Tijdstip : 19.00-21.30 uur
Plaats : De Ringkamp

Inleiding

Dit is het verslag van de eerste gespreksronde over de omgevingsvisie in deelgebied De Haart. Aan het gesprek namen in totaal 22 inwoners deel. Het gesprek werd begeleid door vier medewerkers van de gemeente Aalten. De deelnemers hebben vooraf toestemming gegeven voor het maken van foto's en deze te gebruiken voor het verslag en plaatsing op de website van gemeente Aalten voor de omgevingsvisie.

Heeft u op- of aanmerkingen op dit verslag? Geef deze dan door via omgevingsvisie@aalten.nl. Wilt u nog wat meegeven voor de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente Aalten, gebruik dan ook dit e-mailadres.

Wat was de bedoeling van dit eerste gesprek?

Op 1 januari 2024 is landelijk de Omgevingswet in werking getreden. Gemeenten moeten binnen drie jaar na deze datum een nieuwe omgevingsvisie opstellen die voldoet aan de eisen die de Omgevingswet hieraan stelt.

Eén van die eisen is dat overheden meer gebiedsgericht moeten werken. Een andere eis is dat de nieuwe omgevingsvisie samen met belanghebbenden (en dus de inwoners) wordt opgesteld. De gemeenteraad heeft het laatste woord.

Gemeente Aalten voert in de periode van september tot en met maart 2025 gebiedsgericht gesprekken over de nieuwe omgevingsvisie. In totaal zijn hiervoor in Aalten twaalf deelgebieden onderscheiden. Per deelgebied worden drie gesprekken gevoerd.

Voor meer informatie: zie www.aalten.nl/omgevingsvisie. Alle stukken (foto's verslag, toelichtende presentatie) kunt u hier per deelgebied vinden.

Hoe was de opzet en indeling van dit eerste gesprek?

Dit eerste gesprek bestond uit drie onderdelen:

1. een kort gesprek over dat wat het deelgebied (in dit geval: De Haart) uniek maakt, anders maakt dan andere gebieden, en wat hierin aandachtspunten zijn naar de toekomst toe;
2. een kort gesprek over onderwerpen (thema's) in de leefomgeving die de deelnemers naar de toekomst toe het belangrijkste vinden voor het eigen deelgebied of voor Aalten als geheel (top 3);
3. een wat langer gesprek over hoe de deelnemers de gewenste leefomgeving in 2024 voor zich zien, en wat zij (op die lijn) wel en niet gewenste ontwikkelingen vinden naar de toekomst toe.

Het gesprek werd in drie verschillende deelgroepen gevoerd, aan drie verschillende tafels, onder begeleiding van één medewerker van de gemeente.

Wat waren de uitkomsten van dit eerste gesprek?

Hieronder staan per onderdeel de uitkomsten van dit eerste gesprek.

Onderdeel 1: Over het deelgebied zelf

In onderdeel 1 ging het om de vraag wat het deelgebied De Haart uniek maakt, anders maakt dan andere gebieden, en wat hierin aandachtspunten zijn. Hierover is het volgende gezegd:

Tafel 1:

- Sociale samenhang en gemeenschapszin (openluchtspel, Oranjefeesten, verenigingsleven.
- Hechte gemeenschap door school, Atlantic, verenigingen, openluchtspel, Oranjefeesten.
- Ruimte, weidsheid van de omgeving.
- Kleinschalig agrarisch landschap (coulissen) afgewisseld met groen/natuur.
- De Haart heeft een mooie verhouding tussen jeugd/jonge gezinnen en ouderen. Dit moet behouden blijven.
- De sociale factor die de Ringkamp heeft moet behouden worden, De Haart is sterk in verenigingen, die geheel gerund worden door vrijwilligers.
- Jeugd komt terug naar De Haart vanuit Aalten voor verenigingsleven.
- Landbouw: makers van het landschap.
- Er is voldoende aanbod aan verschillende woningen.
- Sociale contacten onderhouden (Ringkamp).
- Ondernemen: agrarisch en andere ondernemingen.
- Leefbaarheid door jeugd, school en Atlantic.
- Leefruimte (landbouw).
- Rust en ruimte, open ruimtes en vergezichten.

Als aandachtspunten voor de kernkwaliteiten van De Haart naar de toekomst toe zijn genoemd:

- Behoud van school en jeugdcentrum Atlantic.
- Ruimte voor landbouw en biodiversiteit (door o.a. houtwallen, akkerranden).
- Belang van agrarische bestemming.
- Jeugd: Keten zijn ook belangrijk (sociaal, netwerk, leren en oplossen) - versterkt de lokale aantrekkingskracht met De Haart.

- Behoud van de basisschool.
- Hoe kunnen we zorgen voor woningen voor de jeugd? Eerste stap met tiny houses is een mooi begin. Maar hoe daarna?
- Een minpunt zijn de woonkansen voor jongeren.
- Vervoer voor ouderen is er niet.
- Biodiversiteit van de natuur mag vergroot worden (flora en fauna).
- Zwembad dichtbij is fijn (Bredevoort) - hoe wordt hiernaar gekeken? Ontwikkeling?

Tafel 2:

- De Haart heeft alles: gemeenschapszin/ landbouw (intensief grondgebruik)/ bos & natuur/ groeiende kern/goed onderwijs/ Ja "een inwoner dorp"
- Je woont OP De Haart.
- Saamhorigheid, voor jong tot oud is er wat te doen.
- Rust, Ruimte, Landschap.
- Landschap – agrarisch gebied– natuurwaarden.
- Atlantic en Ringkamp.
- Samenhorigheid, actief verenigingsleven.
- Gemengde samenstelling – leeftijd bevolking mooie balans jong en oud.
- Sociale betrokkenheid – verenigingsleven – buurtschapsleven.
- Faciliteiten voor kinderen o.a. school (voor- en naschoolse opvang), school in groene omgeving
- Positief is geen vergrijzing op De Haart.
- Ringkampbos is een van de belangrijkste groene speelgebieden van De Haart.
- Voorzieningen voor jeugd / jongeren / BSO.
- Leefbaarheid, kwaliteit van leven.
- Ringkampsbult/bos, school- speelveld, bossen, agrarisch leven.

Als aandachtspunten voor de kernkwaliteiten van De Haart naar de toekomst toe zijn genoemd:

- Doorstroom woningen houden dus eventueel seniorenwoningen, zodat andere woningen weer vrij komen voor jonge gezinnen.
- Kinderen moeten in groen kunnen spelen, bos en groen behouden en ook onderhouden.
- Jeugdcentrum Atlantic – vrijwilligers staat onder druk (m.n. bestuursfuncties).
- Starterswoningen bouwen. Maar niet alle starterswoningen in de kern bouwen, ook buiten de kern.
- Groen behouden in nieuwbouwproject.
- Natuur behouden en Ringkampsbult/bos, school- speelveld, bossen, agrarisch leven.
- Behoud basisschool.
- Mooie groene omgeving.
- Huizenbouwen voor jongeren en 70+.
- Jeugd: (basis)school en Atlantic jongerencentrum behouden.
- Voorzieningen voor jeugd / jongeren / BSO.
- Doorstroom woningen haalbaar maken voor Haartse mensen.
- Openbare orde en veiligheid.
- Behoud basisschool.
- Landschap (bos en boerderijen).
- Jongerencentrum Atlantic.
- De jeugd is actief in buurtschap – dus behouden.
- Doorstroming oud en jong.

Tafel 3:

- Ruimte, stilte en natuurschoon.
- Verenigingsgebouw en jeugdsoos door vrijwilligers beheerd.
- Mooi landschap, saamhorigheid en naoberschap.
- Enige buurtschap waar je OP woont.
- De Ringkamp zonder een beheerder, alleen met en door vrijwilligers.
- De onderlinge afstand tussen bebouwing, de niet rechte straten en de singels.
- Samenhangende bouwstijl zorgt voor visuele harmonie.

- Sociale veiligheid met name voor kinderen.
- Glasvezel.
- Voor sommige dingen moet je wat verder zijn (grote kernen), dat is logisch en geen bezwaar.
- Zeer levendig en leefbaar.
- Landschap, 't Möllenveld, Atlantic en de Ringkamp.
- Prachtige ligging aan de grens, glooiend, mooi coulissenlandschap.
- Ruimte – afstand tussen de huizen/bebouwing. Dit behouden.
- Recreatie is in balans met bewoning.
- Positief zijn het saamhorigheidsgevoel, inzet voor elkaar. Feestweek in de zomer is uniek. Jongerenvoorziening Atlantic en buurthuis De Ringkamp (activiteiten).
- De veiligheid (ik voel met veilig).
- Lagere school is belangrijk voor de buurt. Kinderopvang peuterspeelzaal, voor- en naschoolse opvang.
- Gelukkig geen (grootschalige) zonneparken.

Als aandachtspunten voor de kernkwaliteiten van De Haart naar de toekomst toe zijn genoemd:

- Geen woningen voor de jongeren op De Haart, woningen zijn onbetaalbaar voor jongeren.
- Vergrijzing over een aantal jaar, omdat de 'stedelingen' hier 'goedkoop' een woning kunnen bemachtigen.
- Ruimte voor landbouw: landbouw vrijlaten in eigen keuze, geen dingen opleggen.
- Landbouw en landschap in goede samenhang met toekomst.
- Te smalle wegen voor landbouw, openbaar vervoer niet aanwezig.
- Basisschool met toekomst?
- Te dure woningen in kern geeft zorg voor starters, 60+ uit Randstad geeft vergrijzing.
- Zonnepanelen alleen op het dak.
- Telefonisch bereik.
- Mogelijkheid tot recreatie te weinig, fietspad – paardpad.
- Werkverkeer te grote voertuigen.
- Weinig nieuwe vrijwilligers.
- Om het levendig te houden moeten jongeren blijven.
- Ondanks de 60 km wordt er o.a. op de Haartseweg hard gereden.
- Te smalle binnenwegen voor o.a. het landbouwverkeer.
- Geen openbaar vervoer, men is er weinig mee bekend, vooral auto.
- School moet open blijven, belangrijk voor het verenigingsleven.
- Geen zonneweides, die horen op een dak.
- Bestaande schuren een andere bestemming geven, bv. huizen of andere bestemming.
- Ruimte/afstand tussen huizen/bebouwing behouden.

Onderdeel 2: Over de belangrijkste onderwerpen naar de toekomst toe

In onderdeel 2 werd gevraagd naar de onderwerpen (thema's) in de leefomgeving die de deelnemers aar de toekomst toe het belangrijkste vinden voor het eigen deelgebied of voor Aalten als geheel. Verzocht werd om op een lijst met 24 onderwerpen in de leefomgeving (variërend van geluid, water e.d. tot en met bouwen, infrastructuur, landbouw en natuur) een eigen top 3 aan te geven. De uitkomsten waren als volgt:

Tafel 1 (het vaakst werden genoemd, in volgorde):

1. Sociale samenhang en meedoen.
2. Woningbouw en bebouwing, Maatschappelijke basisvoorzieningen, Landbouw.
3. Natuur en Biodiversiteit, Leefbaarheid en kwaliteit van leven, Landschappelijke kwaliteit en waarden.
4. Cultureel Erfgoed, Duurzaamheid, Klimaatadaptatie.

Tafel 2 (het vaakst werden genoemd, in volgorde):

1. Sociale samenhang en meedoen.
2. Woningbouw en bebouwing, Natuur en Biodiversiteit, Landbouw, Leefbaarheid en kwaliteit van leven, Landschappelijke kwaliteit en waarden.
3. Ruimtelijke ordening, Gezondheid, Beweegvriendelijke omgeving, Openbare ruimte en groen, Maatschappelijke basisvoorzieningen, Veiligheid, Waterbeheer, Beeldkwaliteit en stedelijke vormgeving.

Tafel 3 (het vaakst werden genoemd, in volgorde):

1. Leefbaarheid /kwaliteit van leven, Sociale samenhang en meedoen.
2. Landbouw, Woningbouw en bebouwing, Landschappelijke kwaliteit/-waarden, Openbare ruimte en groen.
3. Gezondheid/zorg/vitaliteit, Natuur/ Biodiversiteit.
4. Infrastructuur, Maatschappelijke basisvoorzieningen, Cultureel Erfgoed, Klimaatadaptatie-waterbeheer.

Onderdeel 3: Wat wel en niet gewenst naar de toekomst toe

In onderdeel 3 ging het om de vraag hoe de deelnemers de gewenste leefomgeving in 2024 voor zich zien, en wat zij (op die lijn) wel en niet gewenste ontwikkelingen vinden naar de toekomst toe. De uitkomsten waren als volgt:

Tafel 1:

Voor Aalten als geheel, **gewenst:**

- *Niets benoemd.*

Voor Aalten als geheel, **ongewenst:**

- *Niets benoemd.*

Specifiek voor De Haart, **gewenst:**

- Woningbouw: kansen voor jongeren mag beter (te weinig – niet betaalbaar). Dit is belangrijk voor nieuwe aanwas, ter bevordering van behoud jeugd en jonge gezinnen.
- Landbouw: van oorsprong agrarisch gebied (nu nog veel mensen die agrariër zijn of werken in de agrarische sector).
- Woningbouw: woningen voor jongeren zijn cruciaal om de jongeren in de buurt te houden, zodat ze niet noodzakelijk verhuizen naar dorp of stad in de omgeving.
- Sociale samenhang: De Haart draait op vrijwilligers die de verenigingen besturen (school, jongeren centrum Atlantic en Oranjevereniging zijn hiervoor van belang).
- Boerenbedrijven: ontwikkelingsmogelijkheden in afstemming met de buurt. Ondernemers stimuleren en hier houden/behouden.
- Maak het wonen en leven makkelijk zodat je ook graag voor elkaar zorgt en regelt.
- Meer wandelpaden door het groen.
- Betere ontsluiting: Haartseweg aansluiten op Hamelandroute. Binnen De Haart is het goed, snelheid eruit, is juist een risico voor langzaam verkeer.
- Straatverlichting is goed zo, niet minder – wel behouden op kruispunten.
- Landbouw beschermen is behouden – stikstof uitkoop niet.
- Maatschappelijke basisvoorzieningen: basisschool, bushalte, Atlantic vergroten sociale cohesie.
- De eigen identiteit van elke buurt stimuleren.
- Agrariërs als basis voor de omgeving.
- Ondernemers faciliteren, wel benutten ruimte, geen leegstand.
- Atlantic: hou de vrijwilligers, school deze hiervoor. Jongeren aan het stuur houden.
- Keet en hokken behouden, belangrijke sociale functie.
- Grote evenementen, tentfeesten, buurtfeesten
- Sociaal met gemeenschapszin. Omzien naar elkaar, met basisvoorzieningen met name voor jeugd en ouderen.
- Kleinschalig agrarisch groen, leefbaar, duurzaam en voorbereid op klimaatverandering.

- Leefbaarheid, kwaliteit van leven: school en jeugd behouden d.m.v. woningbouw/-splitsing, moet gemeente stimuleren/meewerken.
- Recreatie: er zit veel, genoeg, iets groei kan.
- Belang van duurzaamheid: bijvoorbeeld keuzes van bouwprojecten, keuze van materialen, openbare ruimte, stimuleren van burgerinitiatieven op dit gebied.
- Biodiversiteit en natuur: project van akkerranden is voorbeeld van vergroten biodiversiteit – mag van mij meer.
- Atlantic: locatie is goed, z.s.m. verduurzamen, school en Ringkamp moet hier behouden worden en blijven groeien, is heel belangrijk – meer jongeren in De Haart.
- Relatie tussen jong en oud behouden door activiteiten, vrijwilligerswerk – samen doen te organiseren.
- Vergroten woonkansen jongeren: onderzoek of leegstand of bereidheid tot verkoop aan de gemeente om creatief om te gaan met woonruimte bijvoorbeeld door lege boerderij om te bouwen tot meerdere studio's.

Specifiek voor De Haart, **ongewenst**:

- Geen datacenter.
- Geen nieuwbouwwijk, geen hoogbouw, bij rood voor rood: niet sloop voor nieuwbouw, moet passen in het landschap.
- Aalten: niet uitbreidingswijken De Haart in.
- De Duitse burenen: landschapsbehoud, dus geen windmolens aan de grens.
- Geen windmolens, geen zonneparken (mag op het dak).
- Geen grootschalige recreatieparken (kleinschalig wel).

Tafel 2:

Voor Aalten als geheel, **gewenst**:

- *Niets benoemd.*

Voor Aalten als geheel, **ongewenst**:

- *Niets benoemd.*

Specifiek voor De Haart, **gewenst**:

- Behoud basisschool.
- Geen energieparken.
- Nieuwe woningen voor jongeren en ouderen (generatie erf, splitsing vereenvoudigen, mantelzorgwoningen).
- Behoud verdeling natuur/agrarisch.
- Oude schuren, stallen slopen woonruimte terug.
- Groen behouden.
- Recreatie: padelbaan centraal bij Ringkamp.
- Faciliteiten voor recreatie zoals speeltuin, binnenpark, indoorsport, schaatsbaan.
- Zorginstellingen: zoals ouderendagbesteding in combinatie met kinderen (opvang) om eenzaamheid tegen te gaan.
- Saamhorigheid instandhouden, zorgen voor mekaar en met elkaar.
- **Zelf** het beleid – uitvoering – invloed behouden (dus geen grote bedrijven en instellingen die het gebied gaan beheren (zoals natuurorganisaties, windmolens, zonneparken)).
- Diversiteit van inrichting gebied, landbouw en natuur en woningen.
- Ringkamp, Ringskampsbulten/bos moet blijven.
- School en groen er omheen, BSO en kinderopvang (0-4jaar) - basisschool Möllenveld en BSO.
- Atlantic moet blijven.
- Nutsvoorzieningen – stroom terugleveren enz.
- Bij stoppende boeren: rood –voor- rood voor een paar huizen.
- Zinvolle herbestemming na staken van het bedrijf.
- Kleinschalig toerisme (BenB).
- Kern robuuster door (sociale) woningbouw.
- Behouden Ringkampbos/Ringkamp.

- School Möllenveld + opvang kids.
- Atlantic.
- Kinderopvang 0-4 jaar bij Möllenveld.
- Groen - Uitzicht – Ruimte.
- Geen woonwijk, wal bomen maar 5 max. woningen.
- Overname bedrijven, jonge mensen, regelingen +
- Basisschool Atlantic en Ringkamp
- Wat te doen met het bedrijf van boeren die stoppen?

Specifiek voor De Haart, **ongewenst:**

- Geen industrie.
- Geen zonneparken (leg maar op het dak).
- Geen windmolens.

Tafel 3:

Voor Aalten als geheel, **gewenst:**

- Werkgelegenheid en infrastructuur om Achterhoek interessant te houden.
- Openbaar vervoer en industrie.
- Op peil houden van bevolking ook met jonge (beroeps)bevolking, dit vanwege voorzieningen (instandhouden).
- Mobiele bereikbaarheid in het grensgebied.
- Op zorggebied zijn we veel verder dan Duitsland.
- Ik hecht als oudere groot belang aan het streekziekenhuis in Winterswijk.
- We vragen om huisvesting voor jongeren, maar hebben we dan ook werk/bestaansmiddelen voor bijvoorbeeld hoogopgeleide jongeren?

Voor Aalten als geheel, **ongewenst:**

- Niets benoemd.

Specifiek voor De Haart, **gewenst:**

- 2040: de school bestaat nog, samen met Atlantic en De Ringkamp.
- Beperkte woningbouw, met name voor jongeren bouwen.
- Goede bereikbaarheid, ook voor de zorg.
- Landbouw en natuur gaan goed samen, boer verdient een goede boterham.
- Woonhof met meerdere generaties, zorgplicht –op lokale deel zorg (opa – kind – kleinkind).
- Geen nieuwe woonlocaties – bestaande bebouwing opgewaardeerd, schuur wordt woning is duurzaam.
- Zonnepanelen op daken en niet op de grond/weilanden.
- Leefbaar en groen behouden.
- Betere en toegankelijke zorg.
- Gewenst is in wezen het aanzien van bebouwing, dus extra woningen op huidige erven.
- Te weinig jeugd is een zorg, woningsplitsingen makkelijker maken.
- Nieuwe woningen bij de kernen moeten betaalbare gezinswoningen of starterswoningen zijn.
- Landbouw – niet alleen kleine percelen, ook grotere percelen behouden.
- Ruimte behouden voor bedrijfsontwikkeling zoals een nieuwe stal moet kunnen. Het is een landbouwgebied en dat moet het ook blijven. Ook van belang voor behoud van het huidig landschap.
- Behouden van de uitstraling van oude gebouwen (boerderijen).
- Energie opwekking op daken en kleinschalige windmolens.
- Cultureel erfgoed koesteren.
- Ouderenzorg digitaliseren, ouderenwoningen clusteren?
- Doorstroom woningen (starters – gezinswoning – ouderen woningen).
- Ouderen – blijven wonen in kleinere woningen, voorkeur in de kern, zo plaats maken voor gezinnen.

- Betere zorg met aanvraag van hulpmiddelen en onderhoud/replicatie hiervan (duurt nu erg lang).
- Vanuit WMO makkelijker aanvraag en herindicatie van zorg.

Specifiek voor De Haart, **ongewenst**:

- Zorg om hoe veeteelt zich ontwikkelt, komen er veel minder bedrijven?
- Wat gebeurt er met de landbouw(gronden)? Duurzame landbouw? Ander bestemming voor de grond?
- Zorg om kolossale windmolens aan de grens in Duitsland.
- Zorg om vergrijzing en zorgwoningen voor ouderen en jongeren en de doorstroom.
- Hoe gaan we voorzien in onze energiebehoefte?
- Hoe verhoudt zich de leeftijdsopbouw met de behoefte aan woningen? Er zijn nu veel ouderen die er over 10-15 jaar niet meer zijn – wat en hoeveel bij te bouwen (een paar jaar geleden waren we nog krimpgemeente).
- Hoe wordt de lucht- en waterkwaliteit gehandhaafd of verbeterd – ook drinkwater?
- Hoe hou je mensen bereid en in staat om vrijwilligerswerk te doen?

Datum tweede gesprek

Het tweede gesprek in en over deelgebied Haart vindt plaats op **woensdagavond 13 november 2024** en vindt opnieuw plaats in verenigingsgebouw De Ringkamp, van 19.00 tot 21.30 uur (inloop vanaf 18.45 uur). Dan gaan we in op specifieke keuzes die gemaakt moeten worden, omdat we ook rekening hebben te houden met beleid van andere overheden, met wettelijke en financiële beperkingen, et cetera.

Graag tot dan!